

Nr 399

Av herr **Stefanson m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Statens institut för hantverk och industri: Bidrag till kursverksamheten m. m.

(Lika lydande med motion nr 477 i Andra kammaren)

I årets statsverksproposition, tionde huvudtiteln, föreslås under anslaget Statens institut för hantverk och industri: Bidrag till kursverksamheten m. m. att förenämnda anslag skall för budgetåret 1963/64 utgå med 485 000 kronor. Beloppet innebär i förhållande till anslaget under innevarande år en höjning med 50 000 kronor. Därtill kommer att för vissa befattningshavare, vilka för närvarande uppbär lön ur sagda anslag, föreslås extraordinarie anställning under institutets avlöningsanslag, i vilket fall ca 30 000 kronor inom anslaget frigöres för nya ändamål. Anslagsförstärkningen uppgår sålunda totalt till ca 80 000 kronor.

I sin petitaframställning till årets riksdag hemställer styrelsen för statens hantverksinstitut, att anslaget höjes med 250 000 kronor. Härvid avses 50 000 kronor för allmänt ökade löne- och pensionskostnader, huvudsakligen sammanhängande med 1962 års allmänna lönehöjningar, 125 000 kronor för uppräknig av anslaget i proportion till den stegrade verksamheten samt 75 000 kronor för nya aktuella verksamhetsuppgifter.

Departementschefens förslag innebär, att institutet endast kompenseras för det senaste årets automatiska allmänna lönekostnadsökningar för dylika utgifter inom anslaget och att för verksamhetsökningen och angelägna nya arbetsuppgifter endast ett jämförelsevis obetydligt belopp ställes till förfogande. Beloppet kan på långt när icke anses stå i rimlig proportion till den synnerligen stora verksamhetsökning, som institutet under de senaste fem åren kunnat uppvisa. Härigenom följer att det grundstöd för verksamheten, som anslaget skall anses utgöra, blir synnerligen otillfredsställande och relativt mindre än tidigare, om samtliga äldre och nyare arbetsområden tages i betraktande. Än mer omöjliggöres ett påbörjande och utförande av nya mycket aktuella arbetsuppgifter, beträffande vilka uttalade behov inom näringslivet föreligger i dagens tekniska och ekonomiska situation.

Beträffande anslagets belopp i relation till den över detsamma föreliggande verksamhetsomfattningen har statsmakterna visserligen icke förbundit sig att mer eller mindre automatiskt följa en viss bestämd norm. Dock torde det ligga i sakens natur att vid mera väsentliga relationsförändringar en justering av anslaget kommer till stånd för att garantera den nödvändiga stabiliteten i insti-

tutets verksamhet. Så har också tidigare varit fallet. Därest verksamheten över en viss marginal blir beroende av inkomster, som icke med säkerhet kan beräknas, kommer institutets handlande och möjligheter att fullgöra sina arbetsuppgifter att väsentligt försämrats. Bl. a uppstår svårigheter att till verksamheten kunna förvärva och i densamma behålla personal, särskilt tekniska specialister, därest tillfredsställande löne- och anställningsvillkor icke kan erbjudas. Mycket stora svårigheter i detta avseende föreligger redan med de vidsträckta personalåtaganden, för vilka institutet till följd av verksamhetsstegringen har att svara inom ramen för sin nuvarande budget för kursverksamheten.

En mera genomgripande anpassning av anslagets belopp till verksamhetsomfattningen synes icke ha skett på flera år. De anslagshöjningar, som kommit till stånd, kan huvudsakligen endast anses utgöra en kompensation för de kostnadsökningar, som, beräknade på anslagets belopp, följt av den allmänna löne- och prisnivåns höjning. En procentuell beräkning giver vid handen, att under budgetåret 1953/54 anslaget svarade för ca 31 % av kostnaderna över detsamma och att denna siffra i stort sett uppehållits till år 1956 efter vilken tidpunkt en kraftig alltjämt fortgående verksamhetsstegring inträffat vid institutet. Före år 1953 hade procentsiffran varit högre. Relationssiffrorna anslag och utgifter utgjorde däremot budgetåren 1957/58 23,5 %, 1958/59 20,2 %, 1959/60 17,7 %, 1960/61 16,9 % och 1961/62 15 %, sålunda en kontinuerlig minskning. I statsverkspropositionen föreslagen anslagshöjning torde ytterst obetydligt om än något förändra denna procentsiffra, i synnerhet såsom verksamhetsökningen vid institutet alltjämt synes fortgå. Att denna flera nya arbetsområden omfattande verksamhetsökning svarat mot ett starkt behov inom näringslivet är ostridigt. Deltagarantalet i institutets kurser samt antalet rådgivningsuppdrag vittnar härom. Den tekniska utvecklingen har även medfört att institutets kurser blivit väsentligt mera avancerade och i många fall mera grundliga än tidigare. Kostnaderna för lärare, undervisningsmateriel och administration har härigenom blivit relativt dyrare. Den ambulerande kursverksamheten har på begäran av yrkesmän ute i landet kraftigt ökat, vilket medfört högre kostnader. Verksamhetsökningen har givetvis också tillfört institutet ökade inkomster i form av kurs- och informationsavgifter, vilka i många fall ansetts vara väl höga för att avse ett offentligt organ av institutets karaktär och med dess målsättning. Kostnadsstegringen är emellertid så väsentlig, att — såsom av ovannämnda procentsiffror framgår — institutets förutsättningar att i framtiden kunna fullgöra sina arbetsuppgifter allvarligt torde komma att försämrats, därest icke anslaget trots inkomstökningen justeras uppåt att mer än för närvarande motsvara verksamheten över detsamma.

Fortbildnings- och rådgivningsbehovet inom den del av näringslivet, som institutet har att inrikta sig på, kräver i dagens läge dessutom ytterligare in-

satser från institutets sida, ett förhållande som ytterligare aktualiseras inför perspektivet av den gemensamma europeiska marknaden. Särskilt torde härvid institutets tekniska rådgivnings- och rationaliseringsverksamhet böra intensifieras. Institutet har i sina riksdagspetita berört denna fråga och härvid framfört önskemål om att bl. a. rationaliseringsverksamheten inom hantverk och mindre industri väsentligt breddas och intensifieras. I detta avseende ansluter institutet till vad som i statsutskottets utlåtande nr 201/1956 anförts beträffande förenämnda verksamhet i anledning av motioner år 1956 (I: 217 och II: 457). I statsutskottets utlåtande hade bl. a. framhållits att det skulle på institutet ankomma att i berörda hänseende inkomma med framställning. Då sådan framställning från institutet numera sedan åtskilliga år tillbaka föreligger i dess riksdagspetita, torde frågan om berörda verksamhetsgrenars utbyggnad och förstärkning särskilt böra beaktas.

Tilläggas kan till sist också, att de medel om 50 000 kronor för år, som institutet under en lång följd av år uppburit från Stiftelsen Centralfonden för anställda inom skogsbruket och skogsindustrien för fortbildningsverksamhet inom huvudsakligen den mindre sågverksindustrien, från och med budgetåret 1963/64 kommer att upphöra. Vetskap härom förelåg icke vid tidpunkten för avgivande av institutets riksdagspetita. Därest så varit fallet, skulle institutet ha redovisat ett med ytterligare 50 000 kronor höjt anslagsbehov eller tillhopa 300 000 kronor. Till följd av den tekniska utvecklingen och utbildningsmöjligheterna inom sågverksindustrien, vilka icke kan anses motsvara dagens krav, har institutets insats på detta område varit av särskilt stor betydelse för att i möjligaste mån täcka detta synnerligen aktuella utbildningsbehov. Kurserna, som med mycket stort intresse emottagits av branschens folk, är emellertid till sin art och uppläggning sådana, att, om rimliga kursavgifter skall utgå, ett speciellt stöd är erforderligt. I annat fall kan riskeras, att verksamheten, som bedrivits över hela landet, måste nedläggas eller väsentligt nedskäras, vilket icke kan anses vara tillrådligt med hänsyn till främst den mindre sågverksnäringens tekniska och ekonomiska läge i dagens situation.

Med anledning härav och under åberopande av vad som ovan anförts, hemställs,

att riksdagen måtte till Statens institut för hantverk och industri: Bidrag till kursverksamheten m. m. för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 535 000 kronor i stället för i statsverkspropositionen föreslagna 485 000 kronor.

Stockholm den 25 januari 1963

Stig Stefanson

T. V. Mattsson

Gunnar Wallmark

Harry Carlsson

Gösta Jacobsson

Torsten Andersson

Per Petersson